

издавач ЛОМ / Београд
за издавача / опрема Флавио Ригонат
штампа Caligraph / Београд
тираж 300 • Београд / 2026.

ISBN 978-86-7958-435-9

Ivana Lukić

**MALI I VELIKI
LJUDI**

L O M

BEOGRAD / MMXXVI

© Ivana Lukić, 2026

urednik izdanja

Flavio Rigonat

MALI I VELIKI LJUDI

Zašto „Mali i veliki ljudi“?

Kao psiholog svakodnevno radim sa mladima i njihovim roditeljima već više od dvadeset godina. Zajedno prolazimo kroz različite faze i situacije karakteristične za adolescenciju. Tokom ovog burnog perioda mnogo je promena i izazova. Dok se roditelji pitaju šta se desilo sa njihovim detetom, adolescent se buni što ga smaraju. Dok roditelji pokušavaju da zaštite svoje dete adolescent želi svoju slobodu.

Ovaj period donosi dosta promena i novih iskustva, a zahteva i prilagođavanje, učenje i sazrevanje, pa može biti veoma intenzivan i naporan. I roditeljima i adolescentima potrebno je da ih neko sasluša, da ih uvaži, da ih razume, da ih voli. Loša komunikacija i međusobno nerazumevanje dovode do nesporazuma, konflikta i dodatno komplikuju situaciju i odnose. Često i život nije lak, i mnoge porodice imaju različite probleme, pa prolaze kroz teške periode i potrebna im je stručna pomoć.

Moja ideja je da ovu knjigu zajedno čitaju roditelji i adolescenti. Želja mi je da ih ohrabrim i podstaknem na komunikaciju, međusobno razumevanje i zajednički rast. Pored sagledavanja različitih aspekata adolescencije iz oba ugla knjiga može biti podstrek za razgovor i razmenu iskustava. Razgovor o knjizi može biti prilika za usmeravanje pažnje na svoje ali i tuđe potrebe, želje, emocije, stavove, iskustva. Takođe bih istakla da ponekad razgovor sa stručnjakom može biti dobar dodatni alat za lakše prolaženje kroz ovaj period.

Ivana Lukić

011 reklamacija	037 skriveni faktor
012 rok	038 dve galaksije
013 GPS	039 trn
014 vulkan	040 hijeroglifi
015 svetla budućnost	041 armatura
016 mentalna higijena	042 holivud
017 termostat	043 riskantno putovanje
018 talog	044 opijenost
019 terminator	045 rupa
020 priznanje	046 inside out
021 težina života	047 „cute“ estetika
022 pistać, karamela i vanila	048 stena
023 okean	049 direktor
024 inercija	050 dominantni gen
025 razbijena vaza	051 zemljotres
026 nisu me pitali	052 šum
027 iznenađenje	053 istrajnost
028 new school	054 rat i mir
029 poklon	055 carstvo
030 pogodi ko sam	056 kalimero
031 kompenzacija	057 balans
032 vanredna situacija	058 zavoј
033 terapija	059 dominacija dopamina
034 živi zid	060 ormar
035 ekspres lonac	061 klin se klinom izbija
036 obećanje	062 prinudni odmor

063 kvantni skok	087 zadatak sa pet zvezdica
064 tridesetak godina kasnije	088 Adams family
065 anima	089 dokaz
066 praznina	090 in vino veritas
067 nagrada	091 zona komfora
068 aritmetička sredina	092 fizičar
069 porodična žurka	093 formula ljubavi
070 čist vazduh	094 dalekovidost
071 zrelost	095 s druge strane jastuka
072 staž	096 carski rez
073 nova sočiva	097 emotivni pancir
074 ne ljuti se čoveče	098 isključenje
075 papazjanija	099 metamorfoza
076 hiperbola	100 robot
077 borba za ravnopravnost	101 lestvica
078 prioriteti	102 poseta
079 sublimacija	103 copy paste
080 bacač i hvatač	104 autogol
081 deca	105 boginja kuće
082 namaste	106 mali koraci
083 fitilj	107 ring
084 pedigre	108 noviji model
085 zemlja nedodija	109 raskrsnica
086 ružno pače	110 gusenica i leptir

Reklamacija

Gde je nestalo moje dete?

Ovo nije moje dete.

Da li i druga deca nestaju svojim roditeljima?

Kakvi su smarači ovi moji roditelji.

Voleo bih da mi nisu oni roditelji.

Zašto ne možemo da biramo roditelje?

Rok

Ja imam velike korake jer sam uvek
jurila za tatom.
Trudila sam se da budem u njegovoj blizini.
Želela sam da stalno budemo zajedno.

Sada tata juri za mnom.
Trudim se da ne budem u njegovoj blizini.
Želim da malo budem sama.

*Odjednom je velika.
Mnogo brzo mi je porasla.
Želim da i dalje bude moja okata beba.*

*Sada joj od šminke ne vidim oči.
Često pravimo pesto – to joj je omiljeno jelo.
I uvek imamo grčki jogurt u frižideru –
obožava ga.
Ali primećujem da ga često i bacamo –
istekne mu rok.*

GPS

Neće da nam kaže gde i s kim ide.

Plašim se da će da me prate.

Ne smem da dozvolim da me blamiraju.

Dovoljno mi je stresno što me stalno
zovu telefonom.

Petar... Mirjana... Petar... Mirjana... Petar...

Vulkan

Ne pričam o sebi ali pišem dnevnik.
To mi pomaže.
Možda ću jednog dana dati nekom
da ga pročita.

*Buni se da je ne razumemo.
Sve što kažemo ne valja.
Odmah se ljuti.
I više.*

Svetla budućnost

*Ja joj nameštam krevet. Mrzi je.
Kupujem joj gaće. Stidi se.
Idem sa njom da vadi krv. Plaši se.
Ja perem sudove. Gadjiva je.*

A što? Kad budem morala tada ću.

Jednom sam se ispekla na vrelo ulje. Sada
kada pečem meso obučem jaknu, stavim
rukavice i upalim klimu na 16 stepeni.

Da idem u inostranstvo da studiram?
Ne pada mi napamet.
Ostajem ja ovde.

Mentalna higijena

Četku za kosu uvek nosim sa sobom.
Nervozna sam ako neka dlaka nije kako treba.
Jednostavno odjednom moram da se očešljam.
Ponekad i nekoliko puta na času. Naravno,
ako uspem da me nastavnik ne vidi.

Je l' mislite da mi je dovoljno hidrirana?

Ja to sa kosom ne razumem.

Jednostavno ne razumem.

*Mi kod kuće četku koristimo samo u kupatilu
i to jednom dnevno.*

*Od šestog razreda je počela da pere kosu
svaki dan.*

Suši kosu satima i to joj ne smeta.

*Prošle godine je nosila peglu za kosu u školu i
imala četiri iz vladanja zbog toga.*

Ja to stvarno ne mogu da razumem!

Termostat

*Da li samo moja deca idu gola?
Juče je ceo dan sedeo samo u gaćama u
hladnom stanu.
A jutros je otišao bez jakne.
On će se oženiti u šorcu, majci i kroksicama.*

Meni nije hladno.
Zaboravio sam gde sam je ostavio.

Mama dođi, molim te, nije mi dobro.
Lezi pored mene.
Ugrej me.

Talog

Moja mama je direktorka.

Moja mama je domaćica.

Moja mama je ćerka.

Moja mama je supruga.

Moja mama je sestra.

I svima je dobra.

Osim meni. Meni je to tužno.

U menopauzi sam.

Imam i ešerihiju.

Mama mi je dementna.

Suprug je često na putu.

Sestru pomažem finansijski.

Ćerka mi je adolescent.

Umorna sam.

Nisam plakala od 2015. godine.

Terminator

Ne mogu sebe da zamislim u vojsci.
Ja bih voleo recimo frulu da sviram.
Kažu mi da sam ladovina.
Nisam siguran da znam šta to znači.

*To dete me pojede celu.
Preko dana me gricka a noću me proždire.
Danima ne mogu da spavam.
Ali zato nemamo bubašvabe u kući –
sve sam ih poubijala.*

Priznanje

Da, moja ćerka ima 12 godina.

Da, ja joj obuvam čarape.

Da, znam da to nije u redu.

Ali to mi je jedini kontakt sa njom.

Da, nosim sa sobom veliki mekani
Miki Maus jastuk kada negde putujem.
Da, šminkam se već godinu dana.

Da li znate da mi je tata dodavao
kamenčiće sa plaže kada sam bila mala
da me ne bi pokvasili talasi?
Ja jedva čekam da gazim po talasima!